רבי [א] אליעזר אומר יכול דחקו [א] זבין ומצורעין ונכנסו לעזרה בפסח הבא בטומאה יכול יהו חייבין תלמוד לומר [1] וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש בשעה שטמאי מתים משתלחין זבין ומצורעין משתלחין אין טמאי מתים משתלחין אין זבין ומצורעין משתלחין: **מתני'** אחת [ב] שתי הלחם ואחת [ג] לחם הפנים לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים [ד] ואינן דוחות את השבת רבי יהודה אומר כל מעשיהם בפנים [ה] רבי שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה וכשרות א] בבית פאגי: **גמ'** הא גופא קשיא אמרת לישתן ועריכתן בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה ואפייתן בפנים אלמא מדת יבש נתקדשה אמר ב] רבה הקשה אדם קשה שהוא קשה כברזל ומנו רב ששת מאי ג] קשיא דלמא עשרון לא מקדש תנור מקדש אלא אי קשיא הא קשיא ואפייתן בפנים אלמא תנור מקדש ואין דוחות את השבת ד] איפסלה בלינה (אלא) אמר רבא הקשה אדם קשה שהוא קשה כברזל ומנו רב ששת אמר רב אשי מאי קושיא דלמא מאי מבפנים במקום זריזין והא דרב אשי [ג] ברותא היא מה נפשך אי אפייה בעינן זריזין לישה ועריכה נמי [בעינן] זריזין ואי לישה ה] [ועריכה] לא בעינן זריזין אפייה נמי לא בעינן זריזין אלא דרב אשי ברותא היא: ר' יהודה אומר כל מעשיהן בפנים [וכו']: אמר רבי אבהו בר כהנא ושניהן מקרא אחד דרשו [ז] [2] והוא דרך חול ו] אף כי היום יקדש בכלי רבי יהודה סבר בחול אשכחינהו דקא אפו ליה אמר להו דרך חול קא אפיתו ליה אף כי היום יקדש בכלי איפסיל ליה בלינה רבי שמעון סבר בשבת אשכחינהו דקא אפו ליה אמר להו לא דרך חול בעיתו למיעבדיה מידי תנור מקדש שלחן הוא דמקדש ומי מצית אמרת דבשעת אפייה אשכחינהו והכתיב [3] ויתן לו הכהן קודש כי לא היה שם לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה' אלא מאי דרך חול דקא אמר להו הכי קא אמרו ליה ליכא לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה' אמר להו לא מיבעיא האי דכיון דנפק ליה ממעילה דרך חול הוא ז] אלא אפילו האיך נמי דהיום יקדש בכלי הבו ח] לי' דליכול

מסוכן

אין טמאי מתים משתלחים. כגון עכשיו שהוגללו הפרוכת דאין מחילה לטמאי מתים להשתלח דטמא מת מותר ליכנס למחנה לויה כדאמרינן בסוטה פרק היה נוטל (דף כ:) ובפסחים בריש אלו דברים (דף סז.) לא טמא מת בלבד אמרו אלא אפילו מת עצמו שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו עמו במחיצתו וא"ת והיכי ילפינן טמא מת ממת שאני מת דאין לו טהרה במקוה כדאי' בסוף עירובין (דף קד:) המכניס שרץ למקדש פטור ואע"פ שהיו נושאין ארונו של יוסף עמו במחיצתו כא] ומכל מקום קשה הא קא חשיב רבותא אפילו מת עצמו וי"ל דסבר כמאן דאמר חייב אי נמי חשיב כב] במינו טהרה במקוה [ז] דיש לאדם חי טהרה: כג] **לישתו ועריכתו בחוץ**. אלמא מדת יבש לא נתקדשה דאי נתקדשה מיגנייא מילתא אי אפיק להו אברא' ולא כפי' הקונטרס דמפרש מטעם פסול יוצא דמשום קידוש כלי לא מיפסיל ביוצא כדפרישית בפ"ק (דף ט.) [ח] והאי דכל המנחות נילושות בפושרין אפילו מנחת מאפה פירשתי בפ' כל המנחות באות מצה (לעיל נה.) [ט]: **שהוא קשה כברזל**. שבח הוא לתלמידי חכמים כדאמר בפ"ק דתענית (דף ז.) כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל אינו תלמיד חכם: **ומאי קושיא דילמא עשרון לא** מקדש תנור מקדש. תימה אכתי קשיא סיפא דקתני חביתי כ"ג לישתן ועריכתן בפנים אלמא מדת יבש נתקדשה וי"ל דאע"ג דעשרון לא נמשח חצי עשרון נמשח משום דאמרינן בפ"ק (לעיל דף ח.) חביתי כהן גדול רבי יוחנן אמר אינה קדושה לחצאין וההיא שמעתא א"ר חנינא אין מנחה קדושה בלא שמן ואם כן צריך להניח בכיסא או בכלי שרת אחד עשרון שלם של חביתין ושלשת לוגין שמן כדי לקדשן בכלי שרת ובתוך הכיסא עצמה היה נתון הסולת לצד אחד והשמן לצד אחר לפי שצריך אחר כך לחלק הסולת בפני עצמו בחצי עשרון והשמן בפני עצמו לוג ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים וכיון דאתקדש בכלי שרת גנאי הוא להשימן אחר כך בכלי חול ולא מסתבר למימר שיוכל לחלוק הסולת והשמן קודם שיתקדש בכיסא ויניח בתוך הכיסא עצמה של שחרית לצד אחד ושל בין הערבים לצד אחר דהא דריש בפ"ק (ג"ז שם) אמר קרא מנחה מחציתה הבא מנחה ואחר כך חולהו ומיהו למאן דאמר בפ"ק (ג"ז שם) קדושה לחצאין ומחצה משלם דמביא לא נצרכא אלא להביאה שלם מביתו קשה מאי שנא חצי עשרון דנמשח ומאי שנא עשרון דלא נמשח ויש פירושים מרש"י שכתוב בהן בסוף התכלת (לעיל דף נ:) [י] לפי שהיו צריכין לעשרון למדוד בו שאר מנחות כל יחיד המתנדב מנחה ופעמים מוציאו לחוץ אבל חצי עשרון היה מיוחד לכהן גדול ולא היה צריך למנחת נדבה של יחיד ולא יתכן טעם זה כלל דהא בפ' כל המנחות באות מצה (לעיל דף נז:) כד] דדרשינן מקרא כה] דמנחת יבש לא נתקדשה מדכתיב חמץ תאפינה ביכורים לה' אימתי הם לה' לאחר אפייה ואע"ג דההוא קרא גבי עשרון כתיב לא שנא ונראה לפרש דלישה ועריכה דלחם הפנים ושתי הלחם מדת יבש הוא דאין בהן שמן ולישתן ועריכתן לא היתה בכלי הלח אבל לישה ועריכה דחביתין היה בכלי הלח דיש בה שמן שנמדד בלוג ומדת הלח נמשחה לכולי עלמא ובין למאן דאמר בפ' ואלו מנחות (לעיל דף עה.) בוללן סולת בין למאן דאמר בוללן חלות מכל מקום בכלי שהיה לש ועורך היה בולל לפיכך צריך בכלי שרת והא דנקט במתני' חביתי כהן גדול לאו דוקא דהוא הדין שאר מנחות הטעונות שמן כדאיתא בתוספתא דקתני מנחה יש בה מעשה כלים בפנים טחינתו והרקדתו בחוץ ולישתו ועריכתו בפנים כל מעשיהן בפנים וזר כשרות עד שיבואו לבית הקמילה והא דלא תני במתניתין אלא חביתין י"ל משום דחביתין חלוקין משתי הלחם ולחם הפנים בשני דברים דאלו לישתן ועריכתן בחוץ ואינן דוחות את השבת ואלו לישתן ועריכתן בפנים ודוחות את השבת ועוד נראה דמתני' נמי קתני שאר מנחות דקתני בסיפא כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ופי' בקונטרס לישה ועריכה הכל בכלי שרת בפנים ולא בחוץ ואף על גב דמשמע פירוש הקונטרס שזו היא נמי פירושו של ואין בהן מעשה כלי בחוץ והכל חדא מילתא הוא נראה לפרש דאין בהן מעשה כלי בחוץ אטחינה והרקדה קאי דלא בעו כלי שרת כי ההיא דתוספתא: **אלא דרב אשי ברותא היא**. ותברה מי ששנה זו לא שנה זו [י]: **דרך חולין אפיתו להו אף כי היום יקדש בכלי איפסיל ליה בלינה**. ואע"ג דאין כלי שרת מקדשין אלא בזמנן וזה אין זמנו בערב שבת לדבריהם קאמר להו כדפרישית בסוף התכלת (לעיל דף נא.) [ד"ה אפי לה]:

כלל

ורבי אליעזר דמיקל התם מיקל הכא דהשתא נמי אין טמאי מתים משתלחים חוץ למחנה שלהם דטמא מת אינו אסור אלא בעזרה בלבד ועכשיו ט] כשהוגלל פרוכת אין מחילה לטמאי מתים להשתלח דטמא מת מותר ליכנס במחנה לויה דכתיב [ה] ויקח משה את עצמות יוסף עמו במחיצתו י] וכדאמר בפסחים (דף סז.) ובלבד שלא יכנס למחנה שכינה דהיינו עזרה והא רבנן דאמרו אע"פ שטמאי מתים אין משתלחין זבים ומצורעים משתלחין: **מתני' לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים**. מפרש בגמ': **ואינן דוחות את השבת**. אפייתן: **וכשרות בבית פאגי**. בכל ירושלים דקא סבר אפייתן נמי בחוץ: **גמ' אלמא מדת יבש**. כגון עשרון שנמדדו בו: יא] **נתקדשו**. ואי נפקי מיפסלא ביוצא: **הקשה**. בתירוץ זה: **אדם קשה**. חכם ומחודד לחתך הלכה כברזל יב]: **איפסלו בלינה**. דכל המנחות משנתקדשו בכלי נפסלים והאי כיון דאיקדיש מאתמול בתנור איפסיל בלינה קודם שיסדרנו על השולחן: **במקום זריזים**. ולא בעזרה ממש אלא בחוץ יאפוהו כהנים זריזים שלא יחמיץ: **ושניהם**. רבי יהודה ורבי שמעון: יג] **בחול**. בערב שבת אשכחינהו דוד לכהנים דקאפו ליה: **דרך חול קא אפיתו**. כלומר בחול קאפיתו ליה בתמיה: **אף כי היום יקדש בכלי**. התנור ואיפסיל ליה למחר בלינה אלמא יד] תנור מקדש ודוחה שבת: **מידי תנור מקדש**. דיראים אתם שלא טו] יפסל בלינה. ואף כי היום יקדש בכלי בתמיה קאמר להו וכי היום יקדש בתנור טז]: **דנפקא ליה ממעילה**. דכיון יז] שסילקו (בו) מותר לכהנים וכל שיש לו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה [ו] יח] ולא מיבעיא הך יט] שכבר נסתלק כ] אפילו זה אם היום יקדש בכלי שסידרתם על השלחן הבו ליה:

מסוכן

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה יב וכרבנן:
ז ב מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' ז:
ח ג מיי' פ"ה שם ה"ז:
ט ד מיי' שם הלכה י ופ"ח הלכה ח:

שינויי נוסחאות

א] וכשרות אבית פאגי. (ש"מ): ב] אמר רבא. (ש"מ). ובש"מ כ"י רבה: ג] מאי קושיא. (ש"מ): ד] השבת איפסלו בלינה אמר רבא. כצ"ל. (ש"מ וצ"ק): ה] ש"מ: ו] ואף כי היום. (ש"מ): ז] הוא גבייכו אלא. (ש"מ): ח] הבו לי דליכול. (ש"מ כ"י): ט] כשהוגלל הפרוכת. (ש"מ). ובש"מ כ"י הגיה כשהוגללו הפרכות: י] וכדאמרי' בפסחים. (ש"מ): יא] לא נתקדשו ואי נפקי לא מיפסלא. (ש"מ): יב] כברזל. כיון דאפייתו מע"ש דאינו דוחה השבת וסדור אינו אלא בשבת איפסלו בלינה. והד"א. (ש"מ). ובש"מ כ"י הוספה זו בסוף ד"ה איפסלו: יג] בדפו"ר הגי' בשבת אשכחינהו. ובש"מ כ"י הגיה בחול אשכחינהו. ותיבות בערב שבת ליתא: יד] בתנור. (ש"מ): טו] יפסלו. (ש"מ): טז] בתנור לא מיבעיא האי. שכבר נסתלק: דנפקי ליה ממעילה. (ש"מ): יז] שסילקו הוא מותר לכהנים דכל שיש. (ש"מ). ובש"מ כ"י הגיה שסלקוהו מותר: יח] מעילה: דהיום יקדש בכלי שסדרתם השולחן: הס"ד ומה"ד הבו ליה. והשאר נמחק. (ש"מ כ"י). ובש"מ הגה' ליתא הגהה זו. ועיין מה שהגיה להלן: יט] הך אפילו זה דהיום יקדש. כצ"ל. (צ"ק): כ] נסתלק גם זה שהיום. (ש"מ הנד'): כא] מכל מקום. (ש"מ): כב] חשיב טהרה במקוה כיון דיש במינו טהרה מה שאין כן בשרץ שאין במינו טהרה במקוה. כצ"ל והס"ד. (ש"מ). כג] עיין רש"ק שמהפך הגי' בכל אלו הדיבורים. וגי' הצ"ק בחוץ והאי דכל המנחות כו' באות מצה: הס"ד ומה"ד אלמא מדת יבש כו' בפ"ק: הס"ד: כד] דרשינן. (דפו"ר): כה] מקרא דמדת יבש. (צ"ק):

מסורת הש"ס

א) פסחים [סז:] לה: (ש"מ), ב) לעיל סג. (ש"מ), ג) תוס' לעיל דף נה ע"א [ד"ה כל] (ש"מ), ד) תוס' לעיל דף נז ע"ב [ד"ה ושמעינן] (ש"מ), ה) [שמות יג], ו) [מעילה ב.], ז) [בסוטה כ: ד"ה לא תירלו באופן אחר וע' תוס' נדה כח: ד"ה פרטן], ח) [ד"ה ר"ל], ט) [ד"ה כל], י) [ד"ה בפנים וכו' ודע שכ"כ רש"י במשנה דסמוך לקמן לו. ד"ה חביתין], כ) [ע' תוס' לעיל נה. ד"ה כל המנחות],

תורה אור השלם

1. צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִישַׁלְּחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צָרוּעַ וְכָל זָב וְכֹל טָמֵא לָנָפֶשׁ: במדבר ה ב
2. וַיַּעַן דָּוִד אֶת הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם אִשָּׁה עֲצֻרָה לָנוּ כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהוּא דֶּרֶךְ חֹל וְאַף כִּי הַיּוֹם יִקְדַּשׁ בַּכֶּלִי: שמואל א כא ו
3. וַיִּתֶּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי אִם לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוּסָרִים מִלִּפְנֵי יְיָ לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ: שמואל א כא ז

מוסף רש"י

אין טמאי מתים משתלחין. כגון פסח הבא בטומאה דאיסתרו כדלעיל בשמעתין. **אין זבין ומצורעין משתלחין.** שילוחן הראשון בכרת, ומיהו לכתחלה לא אשתרו דהא טמא לנפש גלי רחמנא דאין ליבור נדחין הא בשאר טומאות נדחין, מיהו אהני היקישא לפוטרן מן הסיכרת (פסחים סז.). **כשרות בעזרה וכשרות בבית פאגי.** חוץ לחומת העזרה חומה אחת, וכן שמה, ואי ס"ד תנור מקדש איפסלו ביוצא (לעיל סג.).

רבינו גרשום

בפסח ראשון **הבא בטומאה.** דנטמא רוב צבור. הא דתניא הותרו זבין ר' אליעזר היא, וההיא דזבין ומצורעין משתלחין כרבנן דפליגי על דר' אליעזר: **כל מעשיהן.** לישתן ועריכתן ואפייתן: **כשרות בעזרה וכשרות אבית פגי.** בכל העיר: **אלמא.** מדעביד לה בחוץ: **מדת יבש.** העשרון: **לא נתקדש.** לא נמשח בפנים: **דבר זה.** הוקשה לאדם גדול: **שהוא קשה.** להשיב: **מאי קושיא דלמא עשרון לא מקדש.** כלל והא דקתני ואפייתן בפנים דקסבר דתנור מקדש משום הכי צריך שתהא אפיה בפנים: **אלא אי קשיא** וכו'. **אין דוחין את השבת** אלמא דמערב שבת אפי להו ואינן סודרן על השלחן עד למחר בשש שעות, הא **איפסילו בלינה** בלילי שבת: **אלא** אמר **רבא** היינו **דהוקשה אדם קשה** הא קושיא דאמרן. **מאי קשיא דלמא מאי בפנים.** לאו בעזרה קאמר אלא האי אפייתן בפנים בחוץ הוא והאי בפנים דקאמר **במקום זריזין.** כלומר במעמד זריזין שיהו כהנים עומדין על גביו בשעת אפייתן: **ממה נפשך.** אי בפנים דקאמרת חוץ הוא אלא במקום זריזין, מאי שנא אפייה דבעי זריזין טפי מלישה (וצריכה) [ועריכה] **בחול: אשכחינהו.** מערב שבת דקא אפו ליה ואמר להו בחול קא אפיתו ליה, כיון דקדיש בתנור הא איפסיל ליה בלינה, אלא למחר בעיתו למעבדיה. מדאמר להו למחר בעיתו למעבדיה ודחי שבת אלמא כל מעשיהן בפנים דאי בחוץ לא אמר להו דדחי שבת: **ר' שמעון סבר מידי תנור מקדש** אמר להו. אלמא בחוץ מעשיהן, משום הכי אמר להו לא דחי שבת: **דנפק להו ממעילה.** דהיתה להן שעת היתר לכהנים לאוכלן דרך חול הוא:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מסוכן הוא ור' יהודה ור' שמעון [א]בגמרא פליגי דיקא נמי דקתני ר' שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה וכשרות אבית פאגי שמע מינה:

מתני' [ב]חביתי [ג]כהן גדול לישתן ועריכתן ואפייתן בפנים ודוחות את השבת [ב]טחינתן והרקדתן[א] אינו דוחה את השבת כלל אמר רבי עקיבא [ג]כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת ושאי אפשר לה לעשותה מע"ש דוחה את השבת [ד]כל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ואין בהן מעשה כלי בחוץ [ה]שתי הלחם [ב] ארכן שבעה טפחים ורחבן ד' טפחים וקרנותי' ארבע אצבעות לחם [ו]הפנים [ג] ארכן י' טפחים ורחבן ה' טפחים וקרנותיו שבע אצבעות ר' יהודה אומר שלא [ה]תטעה זד"ד יה"ז בן זומא אומר [1]ונתתה על השלחן לחם פנים לפני תמיד לחם פנים שיהו לו [ד] פנים השולחן ארכו י' ורחבו חמשה לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד רחבו של שולחן וכופל טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן נמצא ארכו ממלא [ה] רחבו של שולחן דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר [ז]השלחן ארכו י"ב ורחבו ו' לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' נותן ארכו כנגד רחבו של שולחן [ו] כופל טפחיים מכאן וטפחיים מכאן וטפחיים ריוח באמצע כדי שתהא הרוח מנשבת בהם אבא שאול אומר [ח]שם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים אמרו לו והרי כבר נאמר [2]ונתת על המערכת לבונה זכה אמר להם [ז] הרי כבר נאמר [3]ועליו מטה מנשה וארבעה [ט]סניפין של זהב היו שם מפוצלין מראשיהן שהיו סומכין בהם שנים לסדר זה ושנים לסדר זה [י]וכ"ח קנים כחצי קנה חלול ארבעה עשר לסדר זה וי"ד לסדר זה [י][כ]לא סידור [ח] קנים ולא נטילתם דוחה את השבת אלא נכנס מערב שבת [ט] ושומטו ונותנו לארכו של שלחן [י] [ל]כל הכלים שהיו במקדש ארכן לארכו של בית: **גמ'** כל המנחות יש בהן מעשה כלי [יא] מבפנים: שאלו את רבי זו מנין אמר להם הרי הוא אומר [4]ויאמר אלי זה המקום אשר יבשלו שם הכהנים [יב] (את החטאת ואת האשם) אשר יאפו את המנחה לבלתי הוציא אל החצר החיצונה מנחה דומיא דאשם וחטאת מה אשם וחטאת טעונין כלי אף מנחה נמי טעונה כלי: השולחן ארכו עשרה: א"ר [ז]יוחנן לדברי האומר טפחיים ומחצה כופל נמצא שלחן מקדש חמשה עשר טפחים למעלה לדברי האומר טפחיים כופל נמצא שלחן מקדש י"ב טפחים למעלה והאיכא קנים קנים שקועי משקע להו מאי טעמא משום איעפושי לחם סוף סוף קא מיעפש לחם דמגבה ליה פורתא והאיכא ההוא פורתא כיון דלא הוי טפח לא חשיב ליה והאיכא [יג] בזיכין [מ]בגוויה דלחם הוו יתבי ולבהדי לחם הוו קיימי והאיכא קרנות קרנות לגוויה דלחם כייף להו ולחם עלייהו נח ליה והאיכא

מסוכן הוא. שאחזו בולמוס ותנן מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו עד שיאורו עיניו אפילו ביום הכפורים ביומא בפרק בתרא (דף פג.): **בגמ' פליגי.** מר גמיר ליה מרביה דתנור מקדש ומר גמיר דלא מקדש: **דיקא נמי.** דבגמרא פליגי ולא בקראי מדנקט האי לישנא לעולם הוי רגיל לומר כו': **מתני' חביתי כהן גדול לישתן ועריכתן בפנים.** [יד] ולדברי הכל אותו חלי עשרון שהיה חולק בו עשרונו של כהן גדול נמשח והאי דלא משחו עשרון שלם מפני שכל אדם מודד בו מנחתו [טו] דפעמים שמוליאו לחוץ אבל זה אינו מסור אלא לכהנים לחלות בו עשרונים: **ושא"א.** אפייתן אי אפשר לעשות מאתמול ולא לישה ועריכה דכיון דקדשה בכלי מיפסל בלינה: **מעשה כלי.** לישה ועריכה הכל בכלי שרת בפנים ולא בחוץ [טז]: [יז] **וקרנותיה.** שהיה מדביק בלק לכל זוית כעין קרנים ואורך הקרן ד' אלבעות: **שלא תטעה.** בין שתי הלחם ללחם הפנים בין בשיעור [יח] רוחב בין בשיעור אורך וקרנות: **זד"ד יה"ז.** זד"ד [יט] שתי הלחם אורכה ז' ורחבה ד' וקרנותיה ד' [כ] יה"ז [כא] לחם הפנים ארכו י' ורחבו ה' וקרנותיו ז': **שיהא לו פנים.** דפנות. [כב] [ל"א] שיהא לו [כג] פנים זויות והן הן הקרנות: **ארכו י' ורחבו ה'.** כדכתיב [א] אמתים ארכו ואמה רחבו ור' יהודה לטעמיה דאמר [כד] אמת כלים באמת בת ה' ונותן אורכו של לחם כנגד רוחבו של שלחן: **וכופל.** הלחם: **טפחיים ומחלה.** למעלה מיכן ומיכן [כה] ובהן הן הקרנות ונמלאו זקופות בשוה לשפת השלחן. ולמ"ד כמין ספינה רוקדת הוו הנך דפנות הולכות וזוקפות בשיפוע: **ונמלא ארכו ממלא רחבו של שלחן.** [כו] ורחבן מחזיק חלי אורך השלחן וכשהיה סודר האחר אללו נמלא שלחן כולו מלא: **אורכו י"ב.** ר' מאיר לטעמיה דאמר כל האמות היו [כז] בבינונית והלחם עשרה דבהא לא פליג: **וטפחיים ריוח באמלע.** בין שתי הסדרים דרוחב הלחם אינו אלא ה' ושני הסדרים מחזיקים י' טפחים כאורך השלחן פשו להו טפחיים והם ריוח בין סדר לסדר שתהא רוח מנשבת בהם שלא יתעפשו: **אבא שאול אומר שם.** באותו ריוח שבין סדר לסדר [כח] בו נותנין בזיכים: **על המערכת.** על ממש: **ועליו מטה.** הוי [כט] אותו על בסמוך: [ל] **המפוללים.** לתת ראשי הקנים באותן פילולין והרבה פילולין יש בהן למנין הקנים: **כ"ח קנים.** בגמרא [לז.] מפרש כמה קנים ללחם: **לא סידור הקנים.** במערכת החדשה ולא נטילתן מעל הישנה דוחה שבת: **שומטן.** מבין כל לחם ולחם ומניחן לאורכו של שלחן ולמחר מסדר הלחם ולמולאי שבת נותן הקנים בין כל לחם ולחם כמשפטן: **כל הכלים.** כגון שולחנות אורכן לאורכו של בית ממזרח למערב: **גמ' זו מנין.** שהמנחות טעונות כלי: **מה חטאת ואשם טעונין כלי.** דכתיב אשר יבשלו ואין בישול בלא כלי ופנים משמעי קרא דכתיב [לא] (יחזקאל מו) לבלתי הוציא [לא] אל החילונה: **ע"ו טפחים.** ב' טפחים ומחלה לכל לחם והם שש חלות זו על גב זו נמלא שלחן מקדש [לב] כו' ונפקא מינה דאי יהיב באויר השלחן מידי בתוך ט"ו טפחים מקדש ליה ליפסל בלינה: **והאיכא קנים.** שבין כל לחם ולחם והאיכא טפי: **משקע להו.** פגימות עושה בלחם בעוד שהיה בלק והקנים היו משוקעים בהם [לג] ולאו מגביה הלחם: וקא פריך **מאי טעמא.** כלומר מכדי קנים מאי טעמא הוו בין כל לחם: **משום איעפושי.** שיהא אויר ביניהם שלא יתעפשו: **סוף סוף.** כיון דמשקע להו ליכא אוירא ומיעפש הלחם: **פורתא.** שלא [לד] יהא משוקע כל כך: **והאיכא בזיכין.** קשיא לי אמאי פריך הכי דהא שלחן לא מקדש להו לבזיכין: **והאיכא קרנות.** שבולטין ועשויין בראשי הדופן [לה] והאיכא

כלל א"ר עקיבא כו'. בפ' ר"א אומר אם לא הביא (שבת דף קלג. ושם) ובפ' אלו דברים (פסחים דף סט:) פסק כר' עקיבא משום דאיכא לריכותא גבי פסח ומילה אבל הכא ליכא לריכותא ומיהו אמילתיה דר"ע לא בעי לריכותא דאשמעינן בכל דוכתא מאי דדחי שבת: **כל הכלים שהיו במקדש אורכן לאורכו של בית.** בגמ' תניא חוץ מארון שאורכו לרוחבו של בית ובשולחן ומנורה פליגי רבי ור' אלעזר בר' שמעון ומתני' כרבי דאמר מזרח ומערב מונחין: **שאלו את רבי זו מנין.** אמתני' קאי וקאמר מנין שכל המנחות יש בהן מעשה כלי בפנים ולא לענין קמילה מכלי שרת וקידוש קומץ בכלי שרת איירי דבהאי קרא דמייתי איירי בבישול חטאת ואשם ואפיית מנחה ולא מיירי בקידוש קומץ כלל ומהיקשא דזאת התורה נפקא לן לעיל בסוף פ' התודה (דף פג:) מה עולה טעונה כלי דכתיב ויקח את המאכלת אף כל טעון כלי וקמילה כנגד שחיטה וקידוש קומץ כנגד קבלה כדאמר לעיל בפ' שני (דף יג:) אלא הכא בלישה ועריכה ואפיה של מנחה מיירי דאיתקש אפיה דמנחה לבישול דחטאת ואשם מה הם טעונין כלי דכתיב וכלי חרש אשר תבושל בו ישבר ואם בכלי נחושת בושלה ומיהו מזה אין ראיה דלאו למירמי חובה קאמר אלא כדפירש בקונטרס דכתיב אשר [לז] תבושל בו ואין בישול בלא כלי ובפנים משתעי קרא דאי בחוץ הרי חטאת ואשם נפסל ביוצא ועוד כתיב ביה לבלתי הוציא אל [החצר] החיצונה אף אפיה דמנחה טעונין כלי שרת והוא הדין לישה ועריכה וצריך לדקדק לאיזו מנחה איצטריך קרא אי למנחת מחבת ומרחשת [לח] ומאפה תנור הא כתיב בהו כלי ואילו למנחת סלת אין בה אפיה קודם קמילה:

והאיכא בזיכין. הקשה בקונטרס אמאי פריך הכי דהא שולחן לא מקדש להו לבזיכין ונראה דלא קשה (ליה) מידי דהא אמרינן בפ"ק (לעיל דף ז.) [לט] דקומץ מנחה מכלי שעל גבי קרקע שכן מלינו בסילוק בזיכין משמע דהוי כקומץ מע"ג השלחן: לא

עין משפט נר מצוה
י א מיי' פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הל' יח:
יא ב מיי' שם הל' יט:
יב ג מיי' פ"ב מהלכות מילה הל' ו טוש"ע א"ח סימן שלא סעיף ו ויו"ד סימן רסו סעיף ב:
יג ד מיי' פ"ה מהלכות מעשה קרבנות הל' כג:
יד ה מיי' פ"ח מהל' תמידין ומוספין הלכה ט:
טו ו ז מיי' שם הלכה י:
טז ח מיי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הל' יג:
ט [מיי' שם הל' טו ופ"ה מהלכות תמידין ומוספין הל' ב]:
יז י מיי' פ"ג מהל' בית הבחירה הל' יד:
יח כ מיי' פ"ה מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:
יט ל מיי' פ"ג מהל' בית הבחירה הל' יב:
כ מ מיי' שם הלכה טו ופ"ה מהלכות תמידין ומוספין הלכה ג:

תורה אור השלם
1. וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד: שמות כה ל
2. וְנָתַתָּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה לַייָ: ויקרא כד ז
3. וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן פְּדָהצוּר: במדבר ב כ
4. וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יְבַשְּׁלוּ שָׁם הַכֹּהֲנִים אֶת הָאָשָׁם וְאֶת הַחַטָּאת אֲשֶׁר יֹאפוּ אֶת הַמִּנְחָה לְבִלְתִּי הוֹצִיא אֶל הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה לְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם: יחזקאל מו כ

שינויי נוסחאות
א] אינו דוחות. (ש"מ):
ב] הלחם ארכם שבעה טפחים ורחבם. (ש"מ): ג] ארכו י' טפחים ורחבו ה'. (דפו"ר)
ד] פנים. (תוי"ט): ה] ממלא את רחבו. (ש"מ): ו] וכופל. (ש"מ): ז] והרי. (ש"מ):
ח] הקנים. (ש"מ): ט] ושומטן ונותנן. (כ"ה במשנה שבמשניות): י] וכל הכלים. (ש"מ): יא] בפנים. (ש"מ):
יב] את האשם ואת החטאת אשר יאפו כו' מנחה דומיא דחטאת ואשם מה חטאת ואשם טעונין. (ש"מ):
יג] והאיכא קרנות לגוויה דלחם כייף להו ולחם עלייהו נח ליה והאיכא בזיכין בגוויה דלחם הוו יתבי ולבהדי לחם הוו קיימי. והאיכא מסגרתו. (ש"מ):
יד] בפנים דלדברי הכל אותו. וכשר חצי וגו' הגיה בפנים לדברי הכל שאותו חלי. כל"ל:
טו] בחוץ ובכלי. לאפוקי מעל הטבלא: טז] וקרנותי'. (ש"מ):
יז] וקרנותיהן. (ש"מ וצ"ק):
יח] בשיעור אורך בין בשיעור רוחב בין בשיעור הקרנות. הס"ד ומה"ד דרכו של ר' יהודה לתת סימנים כמו דצ"ך עד"ש באח"ב: זד"ד. (ש"מ):
יט] בשתי. (דפו"ר):
כ] ד' אצבעות. (ש"מ וצ"ק):
כא] יה"ז בלחם. (צ"ק):
כב] דפנות ל"א שיהא. (ש"מ). וצ"ק הגיה דפנות ושיהא לו. וכעי"ז בתוי"ט:
כג] פנים. (דפו"ר ש"מ וצ"ק): כד] אמות כלים. (ש"מ):
כה] והן הן הדפנות ונמלאו. (ש"מ וצ"ק): כו] ורחבו. (ש"מ):
כז] היו בבינוניות והלחם ארכו עשרה. (ש"מ): כח] לסדר ונותנין הבזיכין. כל"ל:
כט] הוי אומר על כמשך. (ש"מ): ל] מפוצלים. (ש"מ):
לא] דכתיב ביה. (ש"מ):
לב] אל החצר החיצונה. (ש"מ): לג] מקדש ט"ו ונפקא. (צ"ק): לד] ואינם מגביהים

מסורת הש"ס
א) תוס' זבחים דף לו ע"א [ד"ה ה"ג] (ש"מ), ב) לעיל נ:, ג) עיין תוס' דלעיל בסמוך דף לה ע"ב [סוף ד"ה ומאי קושיא] (ש"מ), ד) לעיל עב. יבמות יד. שבת קל. פסחים סט: [לקמן לז.], ה) [דרכו של ר"י לתת סימנים כמו דצ"ך עד"ש וכו' לשון הרב מברטנורא], ו) שבת קכג:, ז) [לעיל פז:], ח) [שמות כה],

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה מה חטאת וכו' הוציא אל החצר החיצונה:

מוסף רש"י

שיטה מקובצת
ובל הכלים שהיו במקדש ארכן לאורכו של בית. דברי התוס' על בבא זו לקמן דף צ"ז ע"א (ד"ה וארכו).

רבינו גרשום
מסוכן הוא. שאחזו בולמוס חולי שמתריע: ור' יהודה ור' שמעון לאו בקרא פליגי אלא בגמרא פליגי. בסברא: במתני' דיקא נמי דקתני וכו': מתני' יש בהן מעשה

ה) דיבור זה עד מנחה נמי מקומה לכאן קודם ד"ה ולא איכא קנים. (גליון):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עין משפט נר מצוה

כא א ב מיי' פ"ג מהל' כלים הלכה א [ופ"ו מהל' טומאת מת הלכה ב]:
כב ג מיי' פ"ו מהלכות כלים הלכה טו:

תורה אור השלם

1. וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְיָ: ויקרא כד ו

2. וַיִּתֶּן לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי אִם לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוּסָרִים מִלִּפְנֵי יְיָ לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ: שמואל א כא ז

שינויי נוסחאות

א] בס"א ליתא לתיבות שלחן נמי מטלטל מלא וריקן. (ש"מ): ב] מכלל שהוא טמא כלי עץ העשוי לנחת הוא אלא. (ש"מ). וביש"ט הגיה מכלל דאיכא טמא ואמאי כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה אלא מלמד: ג] והאיכא מסגרת דגבוהה טפח. (ש"מ): ד] בגובה ד'. (ש"מ). ובצ"ק הגיה אלא בגובה: ה] תיבת דף נמחקה. (ש"מ): ו] כדתניא דאיכא למ"ד למעלה ואיכא למ"ד למטה למ"ד דמסגרתו היתה קבועה למטה ברגלים אבל דף. (ש"מ): ז] ואין דין טבלא. (ש"מ): ח] ש"מ וצ"ק: ט] הוא. (דפו"ר): י] וכל. ובס"א מכאן עד סוף הדבור אינו. (ש"מ): יא] בדפו"ר לנחת: הס"ד ומה"ד שמגביהין אותו ואינו דומיא דשק. ועל תיבת ואינו הגיה הש"מ נ"ל והיינו. וצ"ק הגיה כנוסח שלפנינו: יב] מתכת וכלי מתכת לא אתקש לשק דאפילו. (ש"מ): יג] דחזי למלאכתו. (ש"מ): יד] של מקדש לאו. (מ"ה): טו] תיבת נמי נמחקה. (ישר וטוב): טז] בדפו"ר שגם הם היו מניחים. והגיה בש"מ היו סובלין. וצ"ק הגיה שגם עליהם היו מניחים: יז] הלחם וכדפירש"י לעיל [ע"א ד"ה המפוצלים]. (ישר וטוב): יח] מדאורייתא באין לו. (צ"ק): יט] למדרסות משום דלא. (צ"ק): כ] כיש לה. (צ"ק): כא] עץ טמאה מדרבנן. (צ"ק): כב] דהתם דלא כר"י דמסקנא. (צ"ק): כג] הקולב והנחותה והמנורה. (צ"ק): כד] מכל כלי עץ ולא כל כלי עץ יכול. (ש"מ): כה] ומשמש משמשי אדם. (ישר וטוב): כו] ממשכב ומושב ובשאין. (צ"ק): כז] קיבול נמי איירי מדלא. (ש"מ). ובצ"ק הגיה קיבול איירי מדלא: כח] כסידורו לענין שהיה רך ומה שאמר הפסוק חם ביום הלקחו לאו דוקא דלמ"ד אין אפייתו. כצ"ל. (ש"מ): כט] דעומד הוא מ"מ לא היה מחובר בעץ אלא כעין מעשה ארון כמו שעשה בצלאל כדאמרינן בפ"ב דברכות. (צ"ק):

שיטה מקובצת

תוספות ד"ה כאן. ועוד יש לפרש דעומד. עיין תוס' חגיגה דף כ"ו ע"ב (ד"ה כאן):

והאיכא מסגרתו כמאן דאמר מסגרתו למטה היתה ולמאן דאמר מסגרתו למעלה היתה פרקודי הוה מפרקדא ולחם בגויה דשלחן הוה יתיב כדתניא ר' יוסי אומר לא היה שם סניפין אלא מסגרתו של שלחן מעמדת את הלחם אמרו לו א)מסגרתו למטה היתה אמר ר' יוחנן לדברי האומר מסגרתו למטה היתה טבלא המתהפכת טמאה לדברי האומר מסגרתו למעלה היתה טבלא המתהפכת תיבעי לך מכלל דשלחן בר קבולי טומאה הוא כלי עץ העשוי לנחת הוא וכל ב)אכלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה מאי טעמא ג)דומיא דשק בעינן מה בשק מטלטל מלא וריקן אף כל מטלטל מלא וריקן א] שלחן נמי מטלטל מלא וריקן כדריש לקיש ד)דאמר ר"ל מאי דכתיב 1על השלחן הטהור טהור מכלל ב] דאיכא טמא אלא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראין בו לחם ואומרי' להם ראו חיבתכם לפני המקום כדברי רבי יהושע בן לוי ה)דאמר רבי יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים סילוקו כסידורו שנאמר 2לשום לחם חם ביום הלקחו ותיפוק לי משום ציפוי מי לא תנן ו) גהשלחן והדולבקי שנפחתו או שחיפן בשייש ושייר בהן מקום הנחת כוסות טמאין רבי יהודה אומר מקום הנחת חתיכות שייר אין לא שייר לא וכי תימא כאן בציפוי עומד כאן בציפוי שאינו עומד והא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן בציפוי עומד או בציפוי שאינו עומד בשחיפה את לבזבזין

רש"י

והאיכא ג] **מסגרתו.** דגובה טפח דכי מסדר לחם עלה הוי ט"ז טפחים: **למטה היתה.** ד' דפין רחבין טפח קבועים על לידיהן ולא על רחבן ד] כגובה ד' רגליו של שלחן לד' רוחות והיה ה] דף השלחן העליון מונח על אותן דפין כעין כסוי כשרובה נוטלו משם שלא היה קבוע עליהם: **פרקודי מפרקדא.** כעין פרקדן שלא היתה זקופה בשוה אלא משופעת ונוטה כלפי חוץ ואין הלחם סדור עליה: **כדתניא.** דאיכא למאן דאמר ו] דמסגרתו למטה היתה קבוע ברגלים אבל דף העליון היה חלק משני לידיו ואין לו בית קיבול: **טבלא המתהפכת.** שיכולים להשתמש בצד זו כמו בצד זו שחלקה היא משני לדדיה: **טמאה.** כשלחן של מקדש שהיה מקבל טומאה כדמפרש לקמן ואין ז] טבלא [זו] כשאר פשוטי ח] [כלי] עץ דרוחבה ט] היא בית קיבולה. י] כל פשוטי כלי עץ הראויין למדרס מקבלין טומאה כדמפרש בהדיא בבכורות בפ' על אלו מומין (דף לח.) דפרכינן התם וכלי שטף דלית ליה תוך מדאורייתא מי הוי בר קבולי טומאה והא דומיא דשק בעינן ומשנינן בהנך דחזו למדרסות: **לדברי האומר למעלה היתה.** האי דמקבל טומאה משום דאית ליה בית קיבול ואינה מתהפכת טבלא המתהפכת תיבעי לך: **טהור מכלל שהוא טמא.** והא עשוי לנחת יא] שאין מגביהין אותו ואינו דומיא דשק: **ביום הלקחו.** הוי חום: **ותיפוק לי.** דאפילו אין מגביהין אותו מקבל טומאה: **משום ציפוי.** דהוי מתכת יב] ולא איתקש לשק אפילו עשוי לנחת מקבל טומאה: **מי לא תנן.** דאזלינן בתר ציפוי: **הדולבקי.** פלדשטו"ר של עור ואוכלין עליו: **בשייש.** דהוה ליה ציפוי של אבנים וכלי אבנים לא מקבלי טומאה: **שייר אין.** דכיון דאישתייר ביה כולי האי דחזי יג] למלאכתן ראשונה מקבל טומאה: **לא שייר לא.** אלמא אזלינן בתר ציפוי: **וכי תימא.** הא דאזלינן בתר ציפוי בציפוי עומד קבוע במסמרות ושלחן של יד] קדש לאו עומד הוא: **והא בעא מיניה כו'.** הא דשלחן ודולבקי דאזלינן בתר ציפוי בציפוי עומד או אפילו שאינו עומד: לבזבזין

תוספות

לא היה שם סניפין. תימה לרבי יוסי מה הן קשותיו דקרא דלקמן (דף צז.) אמרינן קשותיו אלו הסניפין ומנקיותיו אלו הקנים ורש"י פירש בפי' חומש שנחלקו בהן חכמי ישראל ואית דאמרי איפכא ואונקלוס שתרגם מנקיותיו מכילתיה כמאן דאמר מנקיות אלו סניפין ולא מצינו מחלוקת זה בש"ס שלנו ומכילתיה טו] נמי יש ליישב אקנים נמי שגם טז] הם היו סופין את הלחם ועוד דאי אסניפין הא כתיב (שמות כה) ומנקיותיו אשר יוסך בהן שמסככין בהן את הלחם שעל הלחם מסככין הקנים בין לחם לחברתה והא דכתיב (במדבר ד) את קשות הנסך הכי קאמר סניפין של קנים המסככין את הלחם יז] וכדפרישית לעיל שהסניפין מעמידין את הקנים: **מסגרתו [של שלחן] מעמדת את הלחם.** משמע שא"צ העמדה אלא חלה התחתונה ולעיל פירשנו (דף לד: י)): **לדברי האומר מסגרתו למטה היתה.** ברגלים אבל הדף העליון חלק היה משני צדדין ואין לו בית קיבול טבלא המתהפכת שיכולין להשתמש בצד זה כמו בצד זה שחלקה היא משני צדדין טמאה כשולחן של מקדש שהיה מקבל טומאה כדמפרש לקמן ואין טבלא זו כשאר פשוטי כלי עץ משום דרחבה היא בית קיבולה ולדברי האומר למעלה היתה האי דמקבל טומאה משום דאית לה בית קבול ואינה מתהפכת וטבלא המתהפכת תיבעי לך כך פירש בקונטרס והאי דלא משכח בפרק אלו מומין (בכורות דף לח.) טומאה מדאורייתא יח] ואין לו תוך בכלי שטף אלא בהנך דחזו למדרסות יט] דלא איתקש לשק היינו כמאן דאמר מסגרתו למעלה היתה דטבלא המתהפכת תיבעי לך אי נמי טבלא המתהפכת כ] בית לה תוך חשיבא מחמת שהיא רחבה ולא מיקריא אין לו תוך כך פי' בקונטרס והא דאמר בפרק המוכר את הבית (ב"ב דף סו.) גבי דף של נחתומין דפשוטי כלי עץ כא] מדרבנן היינו כמאן דאמר מסגרתו למעלה היתה דמדרבנן טמאה ומדאורייתא תיבעי ולכל הפחות אפילו תמצי לומר דמדאורייתא טהורה מדרבנן מיהא טמאה ומיקל שם ר' אליעזר משום דטמא מדאורייתא טהורה אי נמי ההיא שינויא כב] דלא כר' יוחנן ובמסקנא לא קאי אי נמי הא דמיבעי לן הכא בטבלא המתהפכת היינו משום דטבלא משמשת את האדם ומשמשת משמשי אדם כדתניא בת"כ בפרשה ויהי ביום השמיני וכלי עץ יכול אף הסולם כג] והקולב והאנחות והמנורה ת"ל מכל כלי עץ כד] יכול שאני מוציא את השולחן ואת הטבלא והדולבקי ת"ל כל כלי ריבה ומה ראית לרבות אלו ולהוציא את אלו אחר שריבה הכתוב ומיעט ת"ל שק מה שק מיוחד שמשמש אדם ומשמש כה] תשמישי אדם אף אני ארבה את השולחן ואת הטבלא והדולבקי שמשמש אדם ואת משמשי אדם ומוציא אני את הסולם שמשמש אדם ואינו משמש את משמשי אדם הקולב והנחותה והמנורה שמשמש את משמשי אדם ואינו משמש אדם ועל כרחך בשאין ראויין למדרס איירי מדלא נקט מטה כסא וספסל והוה ליה לרבויינהו נמי ממשכב כו] ובשאין להם בית קיבול כז] מדלא קאמר מה שק מיטלטל מלא וריקן ומיבעיא לן הכא אי דרשא גמורה היא לו או אסמכתא בעלמא משום דעל כרחין אפילו למ"ד מסגרתו למטה אע"פ שכל הדרשות צריכות ההיא דת"כ לרבויי משמשי אדם ומשמש משמשי אדם והשולחן הטהור איצטריך ללמד שמגביהין אותו לעולי רגלים מ"מ לענין טבלא לאו דרשא גמורה היא דטבלא המתהפכת נפקא לן משולחן הטהור והשתא דף של נחתומין דפשיטא לן דהויא דרבנן אינה משמשת אדם ומשמשי אדם והא דמשמע בכל דוכתא דפשוטי כלי עץ אפילו טומאה דרבנן אין בהן כדמשמע בריש חולין (דף ג.) דקאמר טמא במוקדשין שבדק קרומית של קנה ושחט בה ועל כרחך בשעשאה כלי דעולה טעונה כלי ובפ' בכל מערבין (עירובין דף לא.) דקאמר דשקיל לה בפשוטי כלי עץ ובפרק כל הכלים (שבת קכג.) גבי קנה של זיתים דפריך בגמרא פשוטי כלי עץ הוא ובפ"ק דשבת (דף טז.) כלי עץ כלי זכוכית פשוטיהן טהורין אפילו מדרבנן דומיא דכלי זכוכית וסיככה בחילין זכרים כשרה בפ"ק דסוכה (דף יג:) ואי מקבלי טומאה אפילו מדרבנן הוו פסילי לסיכוך דאמר מר אפילו מטלניות שאין בהן שלש ואניצי פשתן פסולין אע"ג דלא הוו מקבלי טומאה כל הני לא דמו לדף של נחתומין דחשיב רחבה כבית קיבול כדפירש בקונטרס הכא דמהאי טעמא טמאה טבלא המתהפכת מדאורייתא למ"ד מסגרתו למטה ואי הוה מצי למימר דדף של נחתומין הוי כטבלא דמשמשת אדם ומשמשי אדם כ"ש דניחא טפי דלא דמי לכל הני דטהורין אפילו מדרבנן ורבינו שמואל פי' שם דההיא מסקנא לא קיימא ור"ת פי' דהיינו טעמא דטבלא המתהפכת לפי שיש לה בית קיבול למטה כמו שולחן למאן דאמר מסגרתו למטה ועדיף טפי משאר פשוטי כלי עץ שאין להם בית קיבול כלל ואי אפשר להיות כן דלפירושו למ"ד מסגרתו למטה היתה המסגרת קבועה בשולחן ובפ"ק דסוכה (דף ה.) מוכח דברגלים היתה המסגרת ולא בשולחן דפריך ונילף מזר דאמר מר זר כל שהוא ומשני דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מהכשר כלי ופריך מסגרת נמי הכשר כלי הוא ומשני מסגרתו למטה היתה: **כלי עץ העשוי לנחת הוא.** דמה שמסלקים אותו בסילוק מסעות אין זה טלטול כיון דמקומו קבוע: **סילוקו כסידורו.** כח] היינו למאן דאמר אפייתו דוחה שבת דתנור מקדש דלמ"ד אין אפייתו דחיא שבת לא היה חם בשעת סידור: **כאן בציפוי שאינו עומד.** הוה מצי לאקשוי משלחן דמשה דציפוי דעומד הוא כט] אי נמי (לא היה) מחובר בעץ אלא כעין מעשה ארון דאמר בפרק בתרא דברכות ט) (דף נו) שלש ארונות עשה בצלאל אחד של עץ ושנים של זהב ועוד יש לפרש דעומד קרי כשהציפוי עב וחזק וראוי להשתמש עליו בפני עצמו אפילו כי שקלת ליה לעץ: כלי

מסורת הש"ס

א) סוכה ה., ב) לעיל דף כט ע"א (ש"מ) [חגיגה כו: יומא כא: מגילה כו:], ג) חגיגה כו: [שבת פג: קכג: בכורות לח.], ד) לעיל דף כט ע"א (ש"מ) [יומא כא.] חגיגה כו:, ה) גו"ש, ו) כלים פרק כ"ב [מ"א] (ש"מ) [חגיגה כו:], ז) [ד"ה דסמכי], ח) [נ"ל יומא עב:],

לעזי רש"י

פלדשטו"ר [פלדישטו"ל]. כיסא מתקפל.

מוסף רש"י

מסגרתו למטה היתה. מרגל לרגל היתה נתונה בראשם ודף השלחן מונח עליו (סוכה ה.). **מסגרת.** שפה כעין לבזבזין סביב השלחן (שם). **מסגרת.** כתרגומו גדנפא, ונחלקו חכמי ישראל בדבר יש אומרים למעלה היתה סביב לשולחן כמו לבזבזין שבשפת שלחן שרים, ויש אומרים למטה היתה תקועה מרגל לרגל בארבע רוחות השולחן ודף השולחן שוכב על אותה מסגרת (שמות כה, כה). **כלי עץ העשוי לנחת.** שאינו מיטלטל (יומא כא:) כלי העשוי לנחת במקום אחד הוא (חגיגה כו:). **דומיא דשק בעינן.** לענין טומאה הוקשו כלי עץ לשק דכתיב כל אשר יפול עליו מהם במותם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עור או שק (ויקרא יא) (שם) ואע"ג דשלחן מצופה בזהב בטל ציפוי לגביה כדאמרינן בשילהי חגיגה, שאני שלחן דקרייא רחמנא עץ (יומא שם). **מה שק מיטלטל מלא וריקם.** יצא העשוי לנחת דאינו מיטלטל מלא וריקם, יצא כלי עץ המחזיק מ' סאה בלח שהן כוריים ביבש אע"פ שמיטלטל ריקן אינו מיטלטל מלא שאם יטלטלנו מלא ישבר (חגיגה שם). **על השלחן הטהור.** שאמרתי שיהא טהור, מכלל שהוא ראוי לטומאה, והלא כלי עץ העשוי לנחת הוא (שם). **מלמד שמגביהין אותו.** ומראין אותו לחוץ (יומא שם) הלכך מיטלטל מלא וריקם הוא (לעיל כט.). **סילוקו כסידורו.** שסילוקו לשבת הבאה חם כיום סידורו (חגיגה שם). **חם ביום הלקחו.** משמע כשמסלקים היה חם (לעיל שם) שיהא חם ביום הלקחו מעל השלחן (חגיגה שם). **ותיפוק לי.** דמקבל טומאה ואפילו הוא עשוי לנחת. **מי לא תנן.** דבתר ציפוי אזלינן. **משום ציפוי.** שהוא מתכת דכלי מתכת לא איתקש לשק. **הדולבקי.** כסא המתקפל ומכוסה עור. **או שחיפן בשיש.** דשוב הוי ככלי אבנים שאין מקבלין טומאה. **ושייר בהן.** מן הפחיתה או מן החיפוי כדי הנחת כוסות. **טמאין.** שעדיין ראוי למלאכתו הראשונה. **רבי יהודה אומר.** צריך אף הנחת חתיכות לחם ובשר ואי לא לאו שולחן הוא, אלמא ציפויו מבטלו אפילו להקל וכל שכן להחמיר. **בציפוי שאינו עומד.** שאינו מחוזק במסמרים (שם).

רבינו גרשום

והאיכא מסגרתו. דשלחן והלחם מונח עליו הויא ט"ז טפחים: **כמאן דאמר מסגרתו למטה היתה.** בקרקעיתו של שלחן סמוך לארץ: **פרקודי הוה מיפרקדא.** מוטה לחוץ השלחן: **לדברי האומר מסגרתו למטה.** [בקרקעיתו של שלחן] סמוך לארץ, א"כ **טבלא המתהפכת טמאה** היא. משום דקים לן דשלחן היה מקבל טומאה והיה סתום מכל עבריו כעין שידה שיש לה ד' דפנות (שלכל צד) עשוי כשלחן פשוט שאין לו בית קבול חוץ מלמטה. ואית דאמרי אפילו מלמטה [לא הוה לה בית קיבול] שהיה מונח ע"ג מסגרתו ולא היה המסגרת מחובר לשלחן: **ולדברי האומר מסגרתו למעלה היתה.** שהיה לו בית קבול ולא תפשוט מיניה טבלא המתהפכת: **מכלל.** לדברי ר' **יוחנן דשלחן בר קבולי טומאה: טהור** מכלל שהוא מקבל טומאה. ואמאי מקבל טומאה **כלי עץ העשוי לנחת הוא.** אלא מלמד שמגביהין אותו **ומיטלטל מלא וריקן** הוא הילכך מקבל טומאה: אמאי איצטריך למימר האי נמי מיטלטל מלא וריקן משום הכי מטמא **ותיפוק ליה** דמטמא **משום צפויו** דהוי של זהב של מתכת אע"ג דהוי לנחת ליבטל העץ לגבי צפויו וליטמא: **מי לא תנן.** דהעץ בטל לגבי צפוי אם הצפוי טהור הוי טהור (והם) [וה"ה] הכי אם טמא טמא: **דולבקי.** כעין שקורין פלדשתורו בלע"ז ואוכלין עליו: **שנפחתו.** ולא נפחתו בו כמוציא רמון: **או שחיפן** כולן **בשיש.** כלי גללים שאינן מקבלין טומאה: **ושייר בהן.** שלא חיפן כולן: במקום הנחת הכוסות **טמאין.** שהרי **אותו מקום אינו מחופה: ר' יהודה אומר** אם שייר מקום הנחת חתיכות בשר או לחם הוי שיור חשוב מטמא א) שאין לו שיור לא מטמא משום דבטל העץ לגבי הצפוי: **וכי תימא כאן בצפוי עומד.** הכא בשלחן ודולבקי צפוי עומד שלא שייר וקבוע במסמרים, **וכאן** בשלחן של מקדש **צפוי שאינו עומד** הוא. שאינו מסומר משום הכי לא בטל: **והא בעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן** האי חיפן בשיש **בצפוי עומד** במסמר בטל העץ, **או** אפילו **בצפוי שאינו עומד** נמי בטל: **בשחיפה.** הצפוי

א) נ"ל שייר אין לא שייר לא מטמא וכו'. (גליון):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

[א] לבזבזין או בשלא חיפה את לבזבזין ואמר ליה [א]לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה לבזבזין וכי תימא עצי שיטים חשיבי ולא בטלי הניחא לריש לקיש דאמר לא שנו אלא בכלי אכסלגוס הבאים ממדינת הים אבל כלי מסמס חשיבי ולא בטלי שפיר אלא לרבי יוחנן [ב]דאמר כלי מסמס נמי בטלי מאי איכא למימר שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ שנאמר [1]המזבח עץ שלש אמות גבוה [ב] ארכו שתים אמות ומקצעות לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' [א)]פתח במזבח וסיים בשולחן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו של אדם מכפר עליו: ארבע סניפין של זהב היו שם [וכו']: מנא הני מילי אמר רב קטינא אמר קרא [2]ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו [ג]קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסככין בהן את הלחם מותיב רבא לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ואי סלקא דעתך דאורייתא אמאי אין דוחות את השבת [ה]הדר אמר רבא לאו מילתא הוא דאמרי [ו]דתנן כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מערב שבת אינו דוחה את השבת והני נמי אפשר דלא דחי [ג] שבת עלייהו טעמא מאי דלא ליעפש לחם בכי האי שיעורא לא מיעפש כדתניא [ז]כיצד [ד] נכנס מערב שבת ושמטן ומניחן לארכו של שולחן [ה] ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה וחוזר ומגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה [ח]ארבעה חלות צריכות שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו של שולחן [ט]תנן התם רבי מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד רבי יהודה אומר [י]אמת בנין ששה טפחים ושל כלים חמשה אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופח

וחיק

לבזבזין. שפה סביב לשולחן והיא מסגרת: **וכי תימא עצי שיטין.** דשולחן חשיבי ולא בטלי ולא מקבלי טומאה אגב ציפוי אי לאו דמגביהין אותן: **לא שנו.** דגבי חיפן בשיש דאזלינן בתר ציפוי אלא בכלי עץ אכסלגוס דלא חשיב כמסמס: **מקלעותיו לו.** שהיה מרובע: **שולחנו של אדם מכפר עליו.** דנותן פרוסה [ו] לאורחים: **מנא הני מילי.** דעבדינן סניפין [ז]: **דפוסין.** [ח] שנערך ונילוש ונאפה בהן כדאמר בריש פירקין [עו.]: **קשותיו אלו סניפין.** מריבוייא דקרא. לישנא אחרינא שמקשה הלחם ומחזקו שלא ישבר ולא מפי השמועה (א): **מנקיות אלו הקנים.** שמנקין הלחם מעיפוש: **שמסככין בהן את הלחם.** שעל הלחם מסככין הקנים בין חלה לחבירתה: **לא סידור הקנים כו' ואי ס"ד סידור** [ט] **קנים דאורייתא.** כדמפקת לעיל: **אמאי לא דחי שבת.** [י] דאף על גב דאין שבות במקדש האי טלטול לאו משום שבות הוא אלא דמיחזי כבונה וסותר: **אפשר.** דלא דחי עלייהו שבת [יא]: **דטעמא מאי.** משוי להו לקנים משום עיפוש: [יב] **בכי האי שיעורא.** שנוטלן מערב שבת ערבית ולמחר בחצי היום מסלקו ומסדר אחרים בלא קנים ולמוצאי שבת מסדר הקנים בכי האי שיעורא דהוי חצי יום לזו וחצי יום לזו [יג] לא מיעפשא: **כדתניא.** למוצאי שבת מסדר קנים [יד] ומגביה ראשה של חלה השניה ונותן שלשה קנים על התחתונה אחת מכאן ואחת מכאן ואחת באמצע וכן על השנית בין לחם ללחם: **ארבעה חלות.** אמצעיות לכל סדר צריכות שלשה קנים תחת כל אחת ואחת הרי י"ב קנים והעליונה אין צריך אלא שני קנים לפי שאין משוי עליה שיכבידנה על שלמטה הימנה: **על טהרו של שלחן.** [טו] ולא מיעפש: **בבינוניות.** של ששה טפחים. ולקמן [צח.] מפרש לה אמאי קרי לה בינונית משום דאיכא דבזירא ואיכא דטפיא: **חוץ ממזבח הזהב.** שהיה אמה על אמה [טז] והקרן של מזבח העולה שהיו לו לארבע פינותיו ארבע אבנים של אמה גובה ואמה על אמה עובי ואותה אמה היתה באמה בת חמש טפחים ולקמן [ע"ב] מפרש אי דגובה אי לאורך ורוחב (ב): [יז] **היסוד והסובב.** של מזבח העולה. וכולהו מפרש לקמן [שם]: **אמת בנין.** כגון [יח] חומת הבית ומזבח העולה: **אמת כלים.** [יט] ארון ושולחן ומזבח הזהב: (ג) [כ] (אמה וטופח על אותה אמה תהא צריך להוסיף טפח [כא] דהוה בת חמש שחסירה טפח מאמה בינונית): **מדות המזבח.** מזבח העולה: **באמות אמה אמה וטופח.** באמות בינוניות יהא [כב] אמה אמה וטפח דאמותיו והן בשל חמש דהויא לה של ששה אמה וטפח באלו:

וחיק

כלי אכסלגוס. שם מקום דבפרק דם חטאת (זבחים דף צד.) מייתי לה גבי עורות ס): **שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ.** תימה דבסוף חומר בקודש (חגיגה דף כו:) תנן כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממזבח הזהב והמזבח הנחושת מפני שהן כקרקע דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים מפני שהן מצופין ומפרש בגמרא וחכמים מטמאין מפני שהן מצופין והשתא מה בכך הא רחמנא קרייה נמי למזבח עץ דכתיב והמזבח עץ שלש אמות ועוד קשה דהכא משמע דליפוי לא בטל גבי שולחן ודולבקי היכא דלא שייר כלום ולאידך לישנא קאמר התם דחכמים לדברי רבי אליעזר קאמרי ליה מאי דעתיך דמטהרת להו מטעם קרקע ולא מטעם עץ משום דמצופין מבטל בטיל ליפויין גבייהו ויש לך לטהר מטעם עץ וי"ל דהא דכתיב המזבח עץ לאו אמזבח קאי אלא כדמתרגם יונתן פתורא דלקבל מדבחא ואידך לישנא סבר דאפילו לא קאי [כג] אשולחן מ"מ מדאפקיה לשולחן בלשון מזבח שמע מינה דמזבח נמי בטל ליפויו כליפוי השולחן אי נמי היינו טעמא דבטל ליפוי גבייהו כדמפרש התם טעמא דמתניתין דלא בעי טבילה מזבח הנחשת דכתיב מזבח אדמה מזבח הזהב דכתיב המנורה והמזבחות מדאיתקיש מזבחות זו לזו: **המזבח עץ שלש אמות.** אין שיעור זה לא למזבח ולא לשולחן ושמא זה היה גובהן של סניפין ו): **שלחנו מכפר עליו.** דגדולה לגימא (סנהדרין דף קג:): [כד] לאורכו של שולחן. על הרצפה היה מניחו לאורך השולחן דעל השולחן לא היה מקום פנוי [כה] למדוד הקנים לאורכן: **קשותיו אלו סניפין.** לר' יוסי קשה מה ידרוש כדפרישית לעיל (דף צו: ושם ד"ה לא): **לא סידור הקנים כו'.** ואף על גב דאין שבות במקדש האי טלטול לאו משום שבות הוא אלא משום דמיחזי כבונה וסותר כך פירש בקונטרס ולא משמע כן בריש כל הכלים (שבת דף קכג: ושם) דאמר קנים קודם התרת כלים נשנו משמע דליכא אלא איסור [כו] בעלמא ואשכחן נמי שבות דאסרו במקדש כגון ציר העליון שמא יתקע נגר המונח בפ' בתרא דעירובין (דף קב. ושם): **תנן התם ר' מאיר אומר כו'.** משנה היא במסכת כלים פרק כל [כלי] בעלי בתים: **באמות אמה אמה וטופח.** פירוש ז) מדת המזבח יהיה באותן אמות שאמה בינונית תחזיק מהן אמה וטפח:

וגבולה

מסורת הש"ס

א) ברכות נה. ע"ש חגיגה כז., ב) [שבת סג: וש"נ], ג) לעיל עב. וש"נ, ד) [כלים פי"ז מ"י ערובין ד: סוכה ה: ו:], ה) [וע' תוס' חגיגה כו: ד"ה בכלי ולע"ק], ו) נ"ב קשה אפילו למ"ד בדף פ"ז: שלחן מקדש י"ב טפחים למעלה וגבהו אמה וחצי והיי דאמה בת ששה פש לה חצי אמה וק"ו למ"ד ט"ו טפחים י"ל היינו אליבא דמ"ד דף צד ע"ב ע"ג שולחן מונחים ולמ"ד ט"ו טפחים באמה בת ה' וקצת קשה דא"כ הל"ל גובה המערכה דלחם ומ"ש סניפין דנקט ע"כ. ועיין רש"ק, ז) [כל פי' זה א"י להדיא בתוס' דכלים ב"מ ספ"ו],

תורה אור השלם

1. הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת גָּבֹהַּ וְאָרְכּוֹ שְׁתַּיִם אַמּוֹת וּמִקְצֹעוֹתָיו לוֹ וְאָרְכּוֹ וְקִירֹתָיו עֵץ וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ: יחזקאל מא כב

2. וְעָשִׂיתָ קְּעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו וּקְשׂוֹתָיו וּמְנַקִּיֹּתָיו אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֵן זָהָב טָהוֹר תַּעֲשֶׂה אֹתָם: שמות כה כט

3. וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בָּאַמּוֹת אַמָּה אַמָּה וָטֹפַח וְחֵיק הָאַמָּה וְאַמָּה רֹחַב וּגְבוּלָהּ אֶל שְׂפָתָהּ סָבִיב זֶרֶת הָאֶחָד וְזֶה גַּב הַמִּזְבֵּחַ: יחזקאל מג יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קשותיו וכו' ולא מפי השמועה נ"ב אלא מגופיה דקרא וק"ל: (ב) ד"ה חוץ וכו' ורוחב הס"ד ואח"כ מ"ה הסובב והיסוד של: (ג) ד"ה אמה וטופח צ"ל אחר ד"ה באמות אמה:

רבינו גרשום

לבזבזי השלחן בטל העץ. ואמר ליה **לא שנא צפוי** כו' והכא נמי האי שלחן דמקדש אע"ג דצפויו אינו קבוע ליבטל עצו ולטמא משום צפויו: **וכי תימא עצי שטים חשיב ולא בטלי.** לגבי ציפוי: **לא שנו.** דבטלי לגבי צפוי **בכלי** עץ ששמו **אבטולגוס** שאין דמיו יקרין כל כך, אבל **כלי מסימס.** עץ יקר הרבה **חשיב ולא בטיל.** אף עצי שטים נמי לא בטלי: מאי איכא למימר. א) ונימא ותיפוק לי משום צפוי: **שאני שלחן.** אע"ג דמצופה **רחמנא קרייה** עץ. ולא בטיל עצו דכתיב **המזבח עץ** וגו': **שלחנו מכפר.** בהכנסת אורחין: **ואי ס"ד דאורייתא** כיון דנפקי מקראי **אמאי אין דוחין את השבת:** דקנים **טעמא מאי דלא ליעפש לחם, בכי הא שיעורא.** בלילה וחצי יום שלא יהיו שם הקנים: **לא מיעפש** לא את החדש ולא את הישן ואינו דוחה את השבת:

ארבעה חלות. משניה קא חשיב מלבד התחתונה: **העליונה.** הששית, תחתיה אינה צריכה אלא ב' קנים לפי שאין עליה על החמישית אלא משוי חלה אחת: **טהרו.** גב השלחן עצמו (על) [היה] של זהב ולא מיעפשא: **בבינונית.** באמה בת ששה משום הכי קא קרי לה בינונית לפי שיש קטנה ממנה ויתירה ממנה: **הקרן והסובב והיסוד.** של מזבח החיצון: **רבי יהודה אומר אמת הבנין.** הקורות: **ושל כלים.** רבי יהודה מרבה כל הכלים באמה בת חמשה: **אמה וטפח.** אמה בת חמשה כלומר אמה שצריך להוסיף לה טפח קודם שתהא כאותה של בת ששה:

עין משפט נר מצוה

כג א ב מיי' פ"ו מהל' כלים הלכה טו:
כד ג מיי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הלכה יד:
כה ד מיי' פ"ה מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:
כו ה מיי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הל' טו:
כז ו מיי' פ"ב מהלכות בית הבחירה הל' ו:

שינויי נוסחאות

א] לבזבזין. וכצ"ל בכל העמוד. (ש"מ): ב] וארכו שתים אמות ומקצעותיה לו. (ש"מ וכעי"ז במ"ה): ג] דחי עלייהו שבת. (ש"מ): ד] כיצד הוא עושה נכנס. (ש"מ): ה] ובמוצאי שבת נכנס ומגביה. (ש"מ): ו] בקצת ס"י כתוב לעני: הס"ד. (ש"מ): ז] סניפין וקנים: הס"ד. (ש"מ): ח] דפוסין שנילוש ונערך ונאפה בהן ומונח בהן לאחר רדייתן מן התנור כדאמר: כצ"ל. (ישר וטוב): ט] הקנים. (ש"מ): י] שבת ואע"ג. (ש"מ): יא] שבת דטעמא. הד"א. (ש"מ): יב] ובכי האי. (ש"מ): יג] לזו: הס"ד ומה"ד לא מיעפשא כדתניא. (דפו"ר וצ"ק). והגי' שלפנינו היא מש"מ: יד] קנים: הס"ד ומה"ד ומגביה. (ש"מ וצ"ק): טו] שלחן דקריר ולא. (ש"מ): טז] על אמה: הס"ד ומה"ד והקרן. (ש"מ): יז] והיסוד. (ש"מ): יח] כגון חומה או הבית. (ש"מ כ"י): יט] כלים כגון מנורה ושלחן. (ש"מ כ"י): כ] ש"מ. וגי' צ"ק הזהב: מדות המזבח מזבח העולה: באמות אמה אמה וטופח על אותה אמה תהא צריך להוסיף טפח דהוה בת חמש שחסירה טפח מאמה בינונית דהוי של ששה אמה וטפח מאלו: כצ"ל. ועי' בעירובין ד ע"א: כא] טפח דהיינו בת. (ש"מ): כב] יהא לאמותיו אמה וטפח בשל חמש דהויא לה של ששה אמה וטפח באלו. (ש"מ). ובש"מ כ"י הגיה אמה וטפח לאמותיו יהיו בשל אמה. ותיבת באלו נמחקה: כג] קאי אלא אשולחן. (צ"ק): כד] ד"ה שייך על המשנה לעיל צו. (ש"מ). ובצ"ק כ' דשייך לקמן קודם ד"ה תנן: כה] פנוי להניח הקנים. (צ"ק): כו] איסור טלטול בעלמא. (ישר וטוב):

מוסף רש"י

לבזבזין. שפה לשלחן סביב. **לא שנו.** הך דקתני ליפויו מבטלו. **אלא בכלי אכסלגוס.** בעלי אכסלגוס שאינו חשוב כ"כ (חגיגה כו:). **דרחמנא קרייה עץ.** אף כשהוא מצופה. **שלחנו של אדם מכפר עליו.** בהכנסת אורחין (שם כו: כז.). **ר' מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש וכו'.** כל האמות שבמשכן בין של כלים בין של בנין היו נמדדות בבינונית שהיא אמה בת ששה טפחים והיא קרויה בינונית מפני שיש בת חמשה קטנה הימנה, והיא אמת יסוד וסובב ואמת הקרנות ואמת ריבוע של מזבח הפנימי כדאמר במנחות מהאי קרא ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופח וגו' ויש גדולה הימנה חצי אצבע כדתניא בפסחים (דף פו.) שתי אמות היו בשושן הבירה אחת יתירה על של משה חצי אצבע, שתי אמות ב' מקלות עשוין למדוד בהן האמות, שושן הבירה מקום הוא על חומת שער מזרחי של הר הבית ושושן הבירה מצוירת בו (סוכה ה:). **אמת בנין.** כגון אמות הקרשים והיריעות. **אמת כלים.** כגון אמות הארון והמזבחות והשלחן. **בינוניות.** באמה בת ו' בינונית לכל אדם ויש גדולה ממנה כדאמר בכילד צולין (פסחים פו.) שתי אמות היו בשושן הבירה אחת יתירה על של משה חצי אצבע ואחת יתירה עליה חצי אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע (עירובין ד:). **באמות אמה וטופח.** באמות קטנות בת חמשה שיש באמה בת ו' בינונית אמה וטפח מאלו (שם ד.).

א) אולי צ"ל וקשיא דתיפוק לי כו'. (גליון):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות